

Може ли коментарите на Фејсбук
да бидат замена за критика?

Дневен весник (Ед. бр. 24221)

КУЛТУРА

18.12.2017 12:30

👁 55

Според Небојша Вилиќ, има потреба од критика, демократизацијата што ја донесоа социјалните медиуми, прашањето на критиката го направија бесмислено

Во рамките на фестивалот за критичка култура „Крик“ се одржа меѓународната расправа „Расфрлани дијалози - критичарско промислување на критиката“, со учество на уредници на медиуми од културата и критичари од Србија, Хрватска, Словенија и од Македонија. Дали сè поголемата нерелевантност на уметничката и културната продукција се должи на отсуството на критиката беше главното прашање на расправата.

- Прашањето на критиката е едно од клучните во Македонија, затоа што во книжевноста, на пример, областа од каде што доаѓам, во последниве неколку години, ако не и деценија, постои хиперпродукција на книжевни дела. Има сè поголемо производство на културни производи, а има сè помал број луѓе што ќе ги слушнат или видат. Масовните медиуми драматично го демократизираа гласот на оној што може да биде критичар или посредник меѓу делото и публиката. Во медиумите доминира маркетиншки посредувана содржина - рече Владимир Јанковски, писател и модератор на дебатата. Според него, на социјалните мрежи, пак, во отсуство на таа релевантна критика што ќе валоризира, го освојуваат просторот оние што се најгласни или што најдобро медиумски можат да се менаџираат себеси и квантитетот станува мерка за квалитет.

- Така, рецепцијата на некое дело и влијанието на одредени автори во општеството се мери со количеството „лајкови“ или „шерови“ и коментари што може да ги собере, на тој начин создавајќи привид на јавност - рече Јанковски.

Антонија Летиниќ говореше за искуството на создавање на двата влијателни портала во Хрватска „Културпункт“ и „Букса“, кои се занимаваат со културно-уметнички практики, современите визуелни и изведувачки експериментални и музички практики биле создадени со помош на европските фондови.

- Не верувам во авторитетот на критичарите и мислам дека сè што е лошо, а што произлегува од демократичноста на социјалните мрежи, можеби е и најдоброто, зашто им овозможи на некои луѓе, кои не одат во галерии, во театар, не читаат книги, да се вклучат во сето тоа од некој друг агол, да пронајдат интерес и уметноста да стане малку подостапна и да се симне од пиедесталот - рече Летиниќ.

Според неа, не се потребни критичари за да ја толкуваат уметноста, туку заинтересираните треба да ги пронаоѓаат комуникациските канали за изразување на своите ставови и начини да се вклучат во уметноста и да воспостави дијалог, да се демократизира просторот за нејзино примање и толкување.

Небојша Вилиќ говореше за потребата од критика. Според него демократизацијата што ја донесоа социјалните медиуми, прашањето на критиката го направија бесмислено.

- Мноштвото гласови произведе шум. Општествената функција на критиката е постојаното и непрекинато промислување и критикување на промените во општеството. Таа не е само однос меѓу уметничкото дело и критичарот и оние што го восприемаат делото, туку критиката како присуство, во нејзината севкупност е една клучна компонента. За жал, кај нас се случи културните кругови да не успеат да ја остварат таа функција на критиката, па оттука мора прво општеството да го смениме, за да функционира критиката - рече Вилиќ.

Весна Милосављевиќ, главна уредничка на порталот „Сеекалт“ од Белград, рече дека порталот работи проекти со кои овозможува медиумски простор за критиката во визуелната и другите уметности.

- Поради маркетинг-пристапот кон културата, кој е сè повеќе застапен во медиумите, важно е да постои простор за стручен став на критичарите за она што се продуцира во уметноста и можност да ја стават во историски или современ контекст. За мене е проблематична таа демократичност на социјалните медиуми... Медиумите се приватизирани, таблоизирани, а професионализмот исчезнува. Затоа социјалните мрежи не можат да ја преземат улогата на медиумите, а коментарите на Фејсбук не можат да бидат замена за критика и уметничка валоризација. Социјалните мрежи создаваат само привид за информација и критика - рече Милосављевиќ.

Според Лујо Парежанин, музичката критика е единствената што преживува во мејнстрим-медиумите во Хрватска.

- Онаа што преживува како стручно, професионално и наводно според највисоки стандарди, ќе видиме дека токму таа критика е онаа што е најзатворена, најзакостена, дури и методолошки најмалку обучена и најслабо располага со стручно знаење за музиката, музиколошки и теоретски. А она што кај нас се случува, на пример, на блогите е најрелевантен, најинтересен, проширен и отворен начин, постојано се одговара на прашањето што е критика на современото музичко дело. Се прошируваат знаењата за музиката и тоа говори во прилог на алтернативните медиуми - рече Парежанин.

Лара Плавчак говореше за ситуацијата со критиката во Словенија, презентирајќи резултати од неодамнешно истражување, кое покажало дека во осумдесеттите години постоеле редовни критички осврти во медиумите, како и статии за уметничкиот пат, изложбите и критички суд. Во денешно време, се зголемил просторот за култура, но објавите се сведуваат на пиар-текстови, изјави од уметниците, а редовните критички осврти се заменети со новинарски прилози.

- Критиката може да се види само во каталозите и стручните списанија - заклучи таа.

В.Д.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ

коментари Фејсбук критика

КОМЕНТАРИ

Име:

Е-пошта:

Наслов на коментарот:

Објави анонимно

(Кога ќе биде објавен коментарот, нема да биде прикажано името)

